

Psichologų bendravimo su žiniasklaida gairės

1. Įvadas

- 1.1. Psichologas bendraudamas su žiniasklaida turi vadovautis psichologo etikos normomis.
- 1.2. Psichologas suvokia savo profesinę atsakomybę savo klientams, bendruomenei ir visuomenei, kurioje jis dirba ir gyvena. Psichologas vengia sukelti žalą, yra atsakingas už savo veiksmus, ir turi užtikrinti, kad žiniasklaidai pateikta informacija nebūtų piktnaudžiaujama.
- 1.3. Psichologas bendraudamas su žiniasklaida reprezentuoja psichologų bendruomenę, jo pareiškimas gali būti priimtas kaip visos psichologų bendruomenės nuomonė. Psichologas siekia nepakenkti profesijos prestižui darydamas viešus pranešimus.

2. Pagarba žmogaus teisėms ir orumui

- 2.1. Psichologas bendraudamas su žiniasklaida turi užtikrinti žmogaus teisę į privatumą.
- 2.2. Psichologas negali komentuoti konkretaus asmens psichinės sveikatos, diagnozės, psichoterapijos, elgesio priežasčių, tarpasmeninių santykių ir kt. klausimus, jei psichologas neužmezgęs profesinio santykio su šiuo konkrečiu asmeniu kaip klientu ir nėra teikęs psichologinių paslaugų.
- 2.3. Psichologas gali paviesti informaciją apie klientą(-us) tik gavus kliento sutikimą, tačiau net jei asmuo ir sutinka, psichologas turi elgtis labai atsakingai ir užtikrinti, kad nebus padaryta žala jam ar tretiesiems asmenims, pvz., jo šeimai, draugams, kt. susijusiems asmenims.
- 2.4. Psichologas savo veikloje turi būti nešališkas negalios, lyties, seksualinės orientacijos, rasės, etninės grupės, tautinės kilmės, amžiaus, religijos, kalbos ir socioekonominio statuso atžvilgiu.

3. Atsakomybė

- 3.1. Pranešdamas tam tikrą informaciją kitiems psichologas numato to padarinius ir, atsižvelgdamas į tai, turi būti atsakingas ir įžvalgus ką nors pareiškdamas.
- 3.2. Psichologas turi atsakingai kalbėti, vengdamas kalbos išraiškos formų, kurios gali būti suprastos dviprasmiškai. Psichologas siekia užsitikrinti, kad jo pasisakymas bus visuomenei pateiktas teisingai, todėl turi teisę reikalauti supažindinti su galutine straipsnio ar interviu redakcija prieš pateikiant šią informaciją visuomenei.
- 3.3. Psichologas gali atsisakyti bendrauti su žiniasklaida, jei psichologui kyla abejonių, kad

profesijos reputacijai ir/ar konkreitiems asmenims gali būti padaryta žala.

4. Kompetencija

4.1. Psichologai profesiniais klausimais daro viešus pareiškimus, duoda interviu ar kitaip bendrauja su žiniasklaida tik tada, kai šie klausimai yra psichologo profesinės kompetencijos ribose.

4.2. Psichologas suvokia, kad bendravimas su žiniasklaida turi savo specifiką ir darant pareiškimus bei bendraujant su žurnalistais reikia išmanyti bendravimo žiniasklaidoje bei informacijos pateikimo žiniasklaidoje ypatumus. Kilus klausimams dėl bendravimo su žiniasklaida rekomenduojama konsultuotis su Lietuvos psichologų sąjunga.

4.3. Psichologas turi teisę atsisakyti bendradarbiauti su žiniasklaida arba pasirinkti jam priimtina bendravimo su žiniasklaida būdą. Pavyzdžiui, prašyti klausimus iš anksto pateikti raštu ir į juos atsakyti raštu.

5. Garbingumas

5.1. Psichologas turi tiksliai pristatyti savo kvalifikaciją, išsilavinimą, užimamas pareigas ir patirtį bendraudamas su žiniasklaida.

5.2. Kolegų kritika turi būti dalykiška ir pagrįsta faktais. Profesinės diskusijos turėtų vykti psichologų profesinės bendruomenės ribose bei profesiniuose leidiniuose.

5.3. Psichologo paslaugų reklama turi remtis profesinės etikos principais.

Literatūra

Profesinė psichologo etika. *Parengė*: A.Gučas, E.Rimkutė, D.Gailienė. LPS, 1996.

Psichologo profesinės etikos metakodeksas. EFPA, 2005.

Working with the Media: elements of the EFPA guideline. 2009, March.

*Parengė Lietuvos psichologų sąjungos
Etikos komitetas*

Patvirtinta LPS valdybos posėdyje 2010 gruodžio 9 d.